

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 1.3.2022 г.
C(2022) 1161 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

КЪМ

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на
Европейския съюз за някои категории споразумения за научноизследователска и
развойна дейност**

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) .../... НА КОМИСИЯТА

от XXX година

относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз за някои категории споразумения за научноизследователска и развойна дейност

ПРОЕКТ

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (Договора),

като взе предвид Регламент (ЕИО) № 2821/71 на Съвета от 20 декември 1971 г. относно прилагането на член 85, параграф 3 от Договора за категории споразумения, решения и съгласувани практики¹,

след като публикува проект на настоящия регламент,

след консултации с Консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕИО) № 2821/71 оправомощава Комисията да прилага чрез регламент член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз(*) към някои категории споразумения, решения и съгласувани практики, попадащи в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора, които имат за предмет i) научноизследователска и развойна дейност на продукти, технологии или процеси до етапа на промишлено прилагане и ii) използване на резултатите, включително разпоредбите относно правата върху интелектуалната собственост.
- (2) С член 179, параграф 2 от Договора от Съюза се изисква да насърчава предприятията, включително малките и средните предприятия, в дейността им за осъществяване на научноизследователска и технологична развойна дейност с високо качество и да подкрепя усилията им за изграждане на сътрудничество помежду им.
- (3) В Регламент (ЕС) № 1217/2010 на Комисията от 14 декември 2010 г. относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз за някои категории споразумения за изследвания и разработки² се определят категориите споразумения за изследвания и разработки, за които Комисията смята, че по принцип отговарят на условията,

¹ ОВ L 285, 29.12.1971 г., стр. 46.

(*) Считано от 1 декември 2009 г., член 81 от Договора за ЕО (предишен член 85 от Договора за ЕИО) стана член 101 от Договора. Тези разпоредби по същество са идентични. За целите на настоящия регламент позоваванията на член 85 от Договора за ЕИО или член 81 от Договора за ЕО следва да се разбират като позовавания на член 101 от Договора, когато е уместно.

² ОВ L 335, 18.12.2010 г., стр. 36—42.

посочени в член 101, параграф 3 от Договора. Предвид общия положителен опит от прилагането на посочения регламент, чието действие изтича на 31 декември 2022 г., и като се вземат предвид резултатите от процедурата по преразглеждане, е целесъобразно да се приеме нов регламент за групово освобождаване.

- (4) Настоящият регламент има за цел да улесни научноизследователската и развойната дейност, като в същото време ефективно защитава конкуренцията. Настоящият регламент следва също да спазва изискването за осигуряване на подходяща правна сигурност за предприятията. Постигането на тези цели следва да бъде съобразено с необходимостта от колкото се може по-голямо опростяване на административния надзор и на законодателната рамка.
- (5) Под определено равнище на пазарна мощ може да се приеме като цяло, за прилагането на член 101, параграф 3 от Договора, че положителното въздействие на споразуменията за научноизследователска и развойна дейност ще бъде по-голямо в сравнение с каквото и да било отрицателно въздействие върху конкуренцията.
- (6) За целите на прилагането на член 101, параграф 3 от Договора чрез регламент не е необходимо да се определят тези споразумения, които могат да попаднат в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора. При индивидуалната оценка на споразуменията съгласно член 101, параграф 1 от Договора трябва да се вземат предвид няколко фактора, и по-специално пазарната структура на съответния пазар.
- (7) Споразуменията за съвместно осъществяване на научноизследователска дейност или съвместно внедряване на резултатите от научноизследователска дейност до етапа на промишлено приложение, без да се включва последният, в повечето случаи не попадат в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора. При определени обстоятелства обаче, например в случая, при който страните са се договорили да не извършват друга научноизследователска и развойна дейност в същата област и по такъв начин са се отказали от възможността да спечелят конкурентно предимство по отношение на другите страни, тези споразумения могат да попаднат в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора и затова следва да се включат в приложното поле на настоящия регламент.
- (8) Предимствата на освобождаването, въведено с настоящия регламент, следва да се ограничат до тези споразумения, за които може да се допусне с достатъчна степен на сигурност, че отговарят на условията по член 101, параграф 3 от Договора.
- (9) Потребителите по принцип би трябвало да бъдат облагодетелствани от по-големия обем и по-високата ефективност на научноизследователската и развойната дейност чрез i) въвеждането на нови или подобрени продукти, технологии или процеси или ii) по-бързото пускане на тези продукти, технологии или процеси или iii) намаляването на цените в резултат на нови или по-добри технологии или процеси.
- (10) Сътрудничеството при осъществяването на съвместна или платена научноизследователска и развойна дейност и при използването на резултатите по всяка вероятност ще подпомогне техническия и икономическия напредък, ако страните участват в сътрудничеството с допълващи се квалификации, активи или дейности.

- (11) Съвместното използване на резултатите може да бъде под различни форми, като например производство, разпространение на продукти или прилагане на технологии, прехвърляне или лицензиране на права върху интелектуална собственост или предаване на ноу-хау, необходимо за производството или приложението, което допринася съществено за техническия или икономическия прогрес.
- (12) За да се обоснове освобождаването, въведено с настоящия регламент, съвместното използване следва да се отнася за продукти, технологии или процеси, за които използването на резултатите от научноизследователската и развойната дейност е от решаващо значение.
- (13) Освен това всички страни следва да се съгласят в споразумението за научноизследователска и развойна дейност, че те ще имат пълен достъп до крайните резултати от научноизследователската и развойната дейност, включително всички възникнали въпроси относно правата върху интелектуална собственост и ноу-хау, за целите на i) по-нататъшната научноизследователска и развойна дейност и ii) използването, веднага след като окончателните резултати са налице. Достъпът до резултатите по принцип не следва да бъде ограничаван с оглед използването им за целите на по-нататъшната научноизследователска и развойна дейност. Когато обаче, в съответствие с настоящия регламент, страните ограничат своите права на използване, особено когато специализират в контекста на използването, достъпът до резултатите за целите на използването може да бъде съответно ограничен. Освен това, когато i) в научноизследователската и развойната дейност участват академични структури, научни институти или ii) предприятия, които предоставят научноизследователска и развойна дейност като търговска услуга, без обикновено активно да използват резултатите, те могат да се съгласят да използват резултатите от научноизследователската и развойната дейност единствено с цел да извършват по-нататъшна научноизследователска дейност.
- (14) В зависимост от способностите си и търговските си нужди страните могат да дадат нееднакъв принос към своето сътрудничество за научноизследователската и развойната дейност. Следователно, с цел да се отразят и компенсират различията в стойността или в същността на приноса на страните, в споразумението за научноизследователска и развойна дейност, което се възползва от настоящия регламент, може да се предвиди едната страна да компенсира другата за получаването на достъп до резултатите за целите на по-нататъшни изследвания или използване. Компенсацията обаче не следва да бъде толкова голяма, че ефективно да възпрепятства такъв един достъп.
- (15) Когато в споразумението за научноизследователска и развойна дейност не се предвижда съвместно използване на резултатите, страните следва да се договорят в споразумението за научноизследователска и развойна дейност да си предоставят взаимно достъп до съответното си предварително съществуващо ноу-хау, доколкото това ноу-хау е абсолютно необходимо за използването на резултатите от другите страни. Компенсацията (т.е. размерът на таксата за лиценз) не следва да бъде толкова голяма, че да попречи ефективно на другите страни да имат достъп до това ноу-хау.
- (16) Въведеното с настоящия регламент освобождаване следва да се ограничи само до споразуменията за научноизследователска и развойна дейност, с които не се дава възможност на предприятията да премахнат конкуренцията по отношение

на значителна част от въпросните продукти или технологии. От груповото освобождаване е необходимо да се изключат споразуменията между конкуренти, чийто общ дял от пазара на продукти или технологии, които могат да бъдат подобрили, заместени или заменени благодарение на резултатите от научноизследователската и развойната дейност, надвишава определено равнище към момента на подписване на споразумението.

- (17) Въведеното с настоящия регламент освобождаване следва също да се ограничи само до споразуменията за научноизследователска и развойна дейност, с които не се дава възможност на предприятията да премахнат конкуренцията в областта на иновациите, включително разработването на нови продукти или технологии. Необходимо е споразуменията за научноизследователска и развойна дейност да бъдат изключени от груповото освобождаване, когато ще останат по-малко от три конкурентни усилия за НИРД в допълнение към усилията на страните по споразумението за научноизследователска и развойна дейност и сравними с тях.
- (18) Въпреки това няма презумпция, че тези споразумения за научноизследователска и развойна дейност влизат в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора или че не отговарят на условията по член 101, параграф 3 от Договора, след като не са спазени прагът или другите условия, определени в настоящия регламент. В такива случаи е необходимо да бъде извършена индивидуална оценка на споразумението за научноизследователска и развойна дейност съгласно член 101 от Договора.
- (19) За да се гарантира запазването на ефективна конкуренция по време на съвместното използване на резултатите, следва да се предвиди прекратяване на груповото освобождаване, ако общият дял на страните от пазара на продукти или технологии, получени в резултат на съвместна или платена научноизследователска и развойна дейност, надмине определено равнище. Независимо от пазарните дялове на страните освобождаването следва да продължи да се прилага за определен срок, след като започне съвместното използване, за да се изчака да се стабилизират пазарните им дялове, особено след въвеждането на изцяло нов продукт, и за да се осигури минимален срок за възвръщаемост на направените инвестиции.
- (20) Настоящият регламент не следва да изключва споразумения, съдържащи ограничения, които не са абсолютно необходими за постигането на положителните резултати, породени от споразумението за научноизследователска и развойна дейност. Като общо правило споразуменията, съдържащи някои видове строги ограничения на конкуренцията, като ограничаване на свободата на страните да осъществяват научноизследователска и развойна дейност в област, която не е свързана със споразумението, определяне на цените, начислени на трети страни, ограничения на производството или продажбите и ограничения за извършване на пасивни продажби на договорни продукти или договорни технологии на територии или на потребители, запазени за други страни, следва да се изключат от ползите на освобождаването, въведено с настоящия регламент, независимо от пазарния дял на страните. В този контекст ограниченията за областта на използване не представляват ограничения на производството или продажбите, както и не представляват териториални или потребителски ограничения.
- (21) Ограничаването на пазарния дял, неосвобождаването на някои споразумения и условията, предвидени в настоящия регламент, обикновено гарантират, че със

споразуменията, по отношение на които се прилага груповото освобождаване, не се дава възможност на страните да премахнат конкуренцията по отношение на значителна част от въпросните продукти или технологии.

- (22) Не може да бъде изключена възможността от възникването на антиконкурентен ефект на възпрепятстване на достъпа, когато една страна финансира няколко проекта за научноизследователска и развойна дейност, изпълнявани от конкурентите по отношение на същите договорни продукти или договорни технологии, по-специално когато тази страна получава изключителното право да използва резултатите спрямо трети страни. Следователно ползите от настоящия регламент следва да бъдат предоставени на такива споразумения за платена научноизследователска и развойна дейност само ако общият пазарен дял на всички страни, ангажирани в свързаните споразумения, т.е. финансиращата страна и всички страни, провеждащи научноизследователската и развойната дейност, не надвишава 25 %.
- (23) Прилагането на настоящия регламент може да бъде отеглено съгласно член 29 от Регламент (ЕО) № 1/2003 от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора³.
- (24) Тъй като споразуменията за научноизследователска и развойна дейност често са дългосрочни, особено в случаите, когато сътрудничеството се разширява и обхваща и използването на резултатите, срокът на действие на настоящия регламент следва да се определи на 12 години,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1 – Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:
- (1) „споразумение за НИРД“ означава споразумение, сключено между две или повече страни, което се отнася до условията, съгласно които тези страни извършват:
- а) съвместна научноизследователска и развойна дейност на договорни продукти или договорни технологии, при която:
 - i) се изключва съвместното използване на резултатите от тази научноизследователска и развойна дейност, или
 - ii) се включва съвместното използване на резултатите от тази научноизследователска и развойна дейност; или
 - б) платена научноизследователска и развойна дейност на договорни продукти или договорни технологии, при която:
 - i) се изключва съвместното използване на резултатите от тази научноизследователска и развойна дейност, или

³

ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1.

- ii) се включва съвместното използване на резултатите от тази научноизследователска и развойна дейност; или
 - в) съвместно използване на резултатите от научноизследователска и развойна дейност на договорни продукти или договорни технологии, осъществявана съгласно предходно споразумение между същите страни, попадащо в приложното поле на параграф 1, буква а); или
 - г) съвместно използване на резултатите от научноизследователска и развойна дейност на договорни продукти или договорни технологии, осъществявана съгласно предишно споразумение между същите страни, попадащо в приложното поле на параграф 1, буква б);
- (2) „споразумение“ означава споразумение, решение на сдружение от предприятия или съгласувана практика;
 - (3) „научноизследователска и развойна дейност“ („НИРД“) означава, дейности, предназначени за придобиването на ноу-хау, свързано със съществуващи или нови продукти, технологии или процеси, извършването на теоретичен анализ, системно проучване или експерименти, включително и експериментално производство, техническо изпитване на продукти или процеси, създаването на необходимите съоръжения и получаването на права върху интелектуална собственост върху резултатите;
 - (4) „продукт“ означава стока или услуга, включително както междинните стоки или услуги, така и крайните стоки или услуги;
 - (5) „договорна технология“ означава технология или процес, получени в резултат на съвместна или платена научноизследователска и развойна дейност. Това включва технологии или процеси, получени чрез център за НИРД, както и нови технологии или процеси;
 - (6) „договорен продукт“ означава продукт, получен в резултат на съвместна или платена научноизследователска и развойна дейност или произведен или доставен чрез договорните технологии; Това включва продукти, получени чрез център за НИРД, както и нови продукти;
 - (7) „нов продукт или технология“ означава продукт, технология или процес, който все още не съществува към момента на сключването на споразумението за НИРД, попадащо в приложното поле на параграф 1, буква а) или буква б), и който, ако се появи, ще създаде свой собствен нов пазар, а няма да подобри, замени или замени съществуващ продукт, технология или процес;
 - (8) „център за НИРД“ означава усилия за НИРД, насочени предимно към конкретна цел. Специфичната цел на даден център за НИРД все още не може да бъде определена като продукт или технология или тя обхваща значително повече продукти или технологии на конкретен пазар;
 - (9) „използване на резултатите“ означава производството или разпространението на договорните продукти или прилагането на договорните технологии или прехвърлянето или лицензирането на

правата върху интелектуалната собственост или прехвърлянето на ноу-хау, необходимо за такова производство или приложение;

- (10) „права върху интелектуална собственост“ означава права върху индустриална собственост, по-специално патенти и търговски марки; както и авторското право и сродните му права;
- (11) „ноу-хау“ означава пакет от практическа информация, получена в резултат на опит и изпитване, която е:
 - а) „тайна“, т.е. не е всеобщо известна или леснодостъпна;
 - б) „съществена“, т.е. значима и полезна за производството на договорните продукти или за прилагането на договорните технологии, както и
 - в) „установена“, т.е. описана достатъчно подробно, за да може да се провери, че отговаря на критериите за тайна и значимост;
- (12) „съвместно“ в контекста на дейностите, извършвани съгласно споразумение за НИРД, означава дейностите, при които работата:
 - а) се извършва от съвместен екип, организация или предприятие,
 - б) възлага се съвместно на трета страна или
 - в) се разпределя между страните чрез специализация в контекста на научноизследователската и развойната дейност или специализация в контекста на използването;
- (13) „специализация в контекста на научноизследователска и развойна дейност“ означава, че всяка от страните участва в научноизследователски и развойни дейности, обхванати от споразумението за НИРД, и те разпределят работата по научноизследователската и развойната дейност между тях по начин, който те считат за най-подходящ; това не включва платената научноизследователска и развойна дейност;
- (14) „специализация в контекста на използването“ означава, че страните разпределят помежду си индивидуалните задачи, като производството или разпространението, или че налагат ограничения една на друга относно използването на резултатите, като ограничения във връзка с определени територии, клиенти или области на използване; това включва сценарий, при който само една страна произвежда и разпространява договорните продукти въз основа на изключителен лиценз, предоставен от останалите страни;
- (15) „платена научноизследователска и развойна дейност“ означава научноизследователска и развойна дейност, която е осъществявана от една страна и е финансирана от финансираща страна;
- (16) „финансираща страна“ означава страна, финансираща платена научноизследователска и развойна дейност, като същевременно самата тя не осъществява научноизследователска и развойна дейност;
- (17) „предприятие, което се конкурира за съществуващ продукт и/или технология“ означава действителен или потенциален конкурент:
 - а) „действителен конкурент“ означава предприятие, което предлага съществуващ продукт, технология или процес, които могат да бъдат

подобрени, заместени или заменени с договорния продукт или договорната технология на съответния географски пазар;

- б) „потенциален конкурент“ означава предприятие, което при липса на споразумение за НИРД, е вероятно да предприеме в срок от не повече от три години необходимите допълнителни инвестиции или да понесе необходимите разходи, за да достави продукт, технология или процес, които могат да бъдат подобрени, заместени или заменени с договорния продукт или договорната технология на съответния географски пазар, като това е реална, а не само теоретична възможност;
- (18) „предприятие, което се конкурира в областта на иновациите“ означава предприятие, което не се конкурира за съществуващ продукт и/или технология и което участва самостоятелно или, при липса на споразумение за НИРД, би могло и вероятно ще се ангажира по независим начин с усилия в областта на НИРД, които се отнасят до:
- а) научноизследователска и развойна дейност за същите или вероятно заменяеми нови продукти и/или технологии като тези, които ще бъдат обхванати от споразумението за НИРД; или
 - б) центрове за НИРД, които преследват по същество същата цел като попадащите в приложното поле на споразумението за НИРД;
- (19) „конкуриращо се усилие за НИРД“ означава усилие за НИРД, в което трета страна участва самостоятелно или в сътрудничество с други трети страни, или в което трета страна е в състояние и вероятно ще участва самостоятелно, и което се отнася до:
- а) научноизследователска и развойна дейност за същите или вероятно заменяеми нови продукти и/или технологии като тези, които ще бъдат обхванати от споразумението за НИРД; или
 - б) центрове за НИРД, които преследват по същество същата цел като попадащите в приложното поле на споразумението за НИРД.
- Тези трети страни следва да бъдат независими от страните по споразумението за НИРД.
- (20) „неконкуриращо се предприятие“ означава предприятие, което не е нито конкуриращо се предприятие за съществуващ продукт и/или технология, нито конкуриращо се предприятие в областта на иновациите;
- (21) „съответен продуктов пазар“ означава съответния пазар за продуктите, които могат да бъдат подобрени, заместени или заменени с договорните продукти;
- (22) „съответен технологичен пазар“ означава съответния пазар за технологиите или процесите, които могат да бъдат подобрени, заместени или заменени с договорните технологии;
- (23) „активни продажби“ означава всички форми на продажба, различни от пасивните продажби;
- (24) „пасивни продажби“ означава продажби в отговор на спонтанни искания от отделни клиенти, включително доставка на продукти до клиента или клиентите, без продажбата да е била иниципирана чрез активни действия,

насочени към конкретен клиент, клиентска група или територия; пасивните продажби включват продажбите, произтичащи от участие в търгове за частни или обществени поръчки.

2. За целите на настоящия регламент термините „предприятие“ и „страна“ включват техните съответни свързани предприятия.

„Свързани предприятия“ означава:

- а) предприятия, в които страна по споразумението за НИРД, пряко или непряко:
 - i) притежава повече от половината акции с право на глас,
 - ii) има правомощия да назначи повече от половината от членовете на надзорния съвет, управителния съвет или органите, които законно представляват предприятието; или
 - iii) притежава правото да управлява дейността на предприятието;
- б) предприятия, които пряко или косвено притежават изброените в буква а) права или правомощия в предприятие, страна по споразумението за НИРД;
- в) предприятия, в които предприятие, посочено в буква б), пряко или непряко притежава посочените в буква а) права или правомощия;
- г) предприятия, в които страна по споразумението за НИРД заедно с едно или повече от предприятията, посочени в буква а), б) или в), или в които две или повече от тези предприятия съвместно притежават изброените в буква а) права или правомощия;
- д) предприятия, в които правата или правомощията, изброени в буква а), се държат съвместно от:
 - i) страни по споразумението за НИРД или съответно свързани с тях предприятия, посочени в букви а)—г); или
 - ii) една или повече от страните по споразумението за НИРД, или едно или повече от техните свързани предприятия, посочени в букви а)—г), и една или повече трети страни.

ДЯЛ II

ОСВОБОЖДАВАНЕ

Член 2 — Освобождаване

- 1. В съответствие с член 101, параграф 3 от Договора и съгласно разпоредбите на настоящия регламент се постановява, че член 101, параграф 1 от Договора няма да се прилага към споразумения за НИРД.
- 2. Освобождаването, предвидено в параграф 1, се прилага, доколкото в споразуменията за НИРД се съдържат ограничения за конкуренцията, попадащи в приложното поле на член 101, параграф 1 от Договора.
- 3. Освобождаването, предвидено в параграф 1, се прилага и за споразумения за НИРД, които включват разпоредби относно прехвърлянето или лицензирането

на права върху интелектуална собственост на една или повече от страните или на субект, който страните създават, за да извършват съвместна или платена научноизследователска и развойна дейност или съвместното използване, при условие че тези разпоредби:

- а) не съставляват основния предмет на такива споразумения; както и
- б) са пряко свързани и необходими за изпълнението на такива споразумения.

ДЯЛ III

УСЛОВИЯ ЗА ОСВОБОЖДАВАНЕ

Член 3 — Достъп до окончателните резултати

1. В споразумението за НИРД трябва да се предвижда, че всички страни имат пълен достъп до окончателните резултати от съвместната или платената научноизследователска и развойна дейност за целите на по-нататъшната научноизследователска и развойна дейност и за целите на използването.
 - а) Достъпът, предвиден в параграф 1, включва всички произтичащи от това права върху интелектуална собственост и ноу-хау.
 - б) Достъпът, предвиден в параграф 1, се предоставя веднага след като резултатите от научноизследователската и развойната дейност станат налични.
2. Споразумението за НИРД може да гласи, че страните се компенсират взаимно за предоставянето на достъп до резултатите за целите на по-нататъшна научноизследователска и развойна дейност или за целите на по-нататъшното използване, но компенсацията не трябва да бъде толкова голяма, че на практика да ограничава такъв един достъп.
3. Научните институти, академичните структури и предприятията, които предоставят научноизследователска и развойна дейност като търговска услуга, без по принцип да използват активно резултатите, могат да се съгласят да ограничат своето използване на резултатите за целите на по-нататъшни изследвания.
4. Когато страните ограничат своите права на използване в съответствие с настоящия регламент, особено когато специализират в контекста на използването, достъпът до резултатите за целите на използването може да бъде съответно ограничен.

Член 4 — Достъп до вече съществуващо ноу-хау

1. Споразуменията за НИРД, които изключват съвместното използване на резултатите от съвместна или платена научноизследователска и развойна дейност, трябва да гласят, че всяка страна трябва да получи достъп до всякакво съществуващо ноу-хау на другите страни, ако това ноу-хау е абсолютно необходимо, за да може тя да използва резултатите.

2. Споразуменията за НИРД, които изключват съвместното използване на резултатите от съвместна или платена научноизследователска и развойна дейност, могат да гласят, че страните се компенсират взаимно за предоставянето на достъп до своето вече съществуващо ноу-хау. Компенсацията не трябва да бъде толкова голяма, че да възпрепятства ефективно такъв един достъп.

Член 5 — Съвместно използване

1. Съвместното използване може да се отнася само до резултати, които са:
 - а) абсолютно необходими за производството на договорните продукти или за прилагането на договорните технологии, както и
 - б) защитени с права върху интелектуална собственост или представляват ноу-хау.
2. От страните, натоварени с производството на договорните продукти чрез специализация в контекста на експлоатацията, трябва да се изисква да изпълняват поръчки от другите страни за доставки на договорните продукти, освен когато:
 - а) в споразумението за НИРД се предвижда също съвместно разпространение от съвместен екип, организация или предприятие или от трета страна, на която страните съвместно са възложили разпространението; или
 - б) когато страните са се договорили, че само страната, която произвежда договорните продукти, може да ги разпространява.

Член 6 — Прагове, пазарни дялове и срок на освобождаването

1. Когато страните по споразумението за НИРД не са конкурентни предприятия, освобождаването, предвидено в член 2, се прилага независимо от пазарните дялове за периода на научноизследователската и развойната дейност.
2. Когато две или повече от страните по споразумението за НИРД са предприятия, конкуриращи се за съществуващ продукт и/или технология, предвиденото в член 2 освобождаване се прилага за срока на научноизследователската и развойната дейност, ако към момента на сключване на споразумението за НИРД:
 - а) общият пазарен дял на страните по споразумение за НИРД, включващо съвместна научноизследователска и развойна дейност, както е определено в член 1, параграф 1, буква а) или буква в), не надвишава 25 % на съответните продуктови и технологични пазари; или
 - б) в случай на споразумение за НИРД, включващо платена научноизследователска и развойна дейност, както е определено в член 1, параграф 1, буква б) или буква г), общият пазарен дял на финансиращата страна и на всички страни, с които финансиращата страна е сключила споразумения за НИРД по отношение на същите договорни продукти или договорни технологии, не надвишава 25 % на съответните продуктови и технологични пазари.

3. Когато две или повече от страните по споразумение за НИРД са предприятия, които се конкурират в областта на иновациите, предвиденото в член 2 освобождаване се прилага за срока на научноизследователската и развойната дейност, ако към момента на сключване на споразумението за НИРД са налице три или повече конкурентни усилия за НИРД в допълнение към тези на страните по споразумението за НИРД и сравними с тях.
4. За споразумения за НИРД, при които резултатите се използват съвместно, предвиденото в член 2 освобождаване продължава да се прилага за срок от седем години от момента, в който договорните продукти или договорните технологии бъдат пуснати за първи път на пазара в рамките на вътрешния пазар, ако условията, предвидени в параграфи 1, 2 или 3, са изпълнени към момента на сключване на споразумението, попадащо в приложното поле на член 1, параграф 1, буква а) или буква б). За да може споразумение, попадащо в приложното поле на член 1, параграф 1, буква в) или буква г), да се ползва от такова непрекъснато освобождаване, условията, предвидени в параграфи 1, 2 или 3, трябва да бъдат спазени към момента на сключване на предварителното споразумение съгласно член 1, параграф 1, буква а) или буква б).
5. След края на седемгодишния период, посочен в параграф 4, предвиденото в член 2 освобождаване продължава да се прилага, докато общият пазарен дял на страните по споразумението за НИРД не надвишава 25 % на пазарите, към които се числят договорните продукти или договорните технологии. Ако след края на седемгодишния период пазарният дял се увеличи над 25 % на един от тези пазари, предвиденото в член 2 освобождаване продължава да се прилага за период от две последователни календарни години след годината, през която прагът от 25 % е бил превишен за първи път.

Член 7 — Прилагане на праговете

1. За целите на прилагането на прага на пазарния дял, предвиден в член 6, параграфи 2 и 5, се прилагат следните правила:
 - а) Пазарният дял се изчислява въз основа на стойността на продажбите на пазара. Ако няма налични данни за стойността на продажбите, за установяването на пазарния дял на страните могат да се използват приблизителни оценки, основани на друга надеждна пазарна информация, включително обем на продажбите, разходи за научноизследователска и развойна дейност или способности за научноизследователска и развойна дейност;
 - б) пазарният дял се изчислява въз основа на данни за предходната календарна година или, като алтернатива, когато предходната календарна година не е представителна за позицията на страните на съответния(те) пазар(и), пазарният дял се изчислява като средна стойност на пазарните дялове на страните за последните три предходни календарни години;
 - в) пазарният дял, държан от предприятията, посочени в член 1, параграф 2, буква д), се разпределя поравно между всички предприятия, които притежават правата или правомощията, изброени в член 1, параграф 2, буква а).
2. За целите на прилагането на прага, предвиден в член 6, параграф 3, оценката на сравнимостта на конкуриращите се усилия за НИРД се извършва въз основа на

надеждна информация относно елементи като i) големината, етапа и графика на усилията за НИРД, ii) финансовите и човешките ресурси на трети страни или техния достъп до такива, тяхната интелектуална собственост, ноу-хау или други специализирани активи, техните предишни усилия в областта на НИРД и iii) способността на трети страни и вероятността да използват пряко или косвено възможните резултати от своите усилия за НИРД на вътрешния пазар.

ДЯЛ IV

ТВЪРДИ И ИЗКЛЮЧЕНИ ОГРАНИЧЕНИЯ

Член 8 — Твърди ограничения

Предвиденото в член 2 освобождаване не се прилага за споразумения за НИРД, които пряко или непряко, самостоятелно или в съчетание с други фактори под контрола на страните, имат за предмет едно от следните ограничения:

1. Ограничаването на свободата на страните да извършват научноизследователска и развойна дейност самостоятелно или в сътрудничество с трети страни:
 - а) в област, която не е свързана с тази, за която се отнася споразумението за НИРД или
 - б) в областта, за която се отнася споразумението за НИРД, или в свързана област след приключването на съвместната или платената научноизследователска и развойна дейност.
2. Ограничаването на продукцията или продажбите, с изключение на:
 - а) определянето на производствени цели, при които съвместното използване на резултатите включва съвместното производство на договорните продукти,
 - б) определянето на продажбени цели, когато съвместното използване на резултатите:
 - i) включва съвместното разпространение на договорните продукти или съвместното лицензиране на договорните технологии, и
 - ii) се извършва от съвместен екип, организация или предприятие или е съвместно поверено на трета страна;
 - в) практики, представляващи специализация в контекста на използването, както и
 - г) ограничаването на свободата на страните да произвеждат, продават, прехвърлят или лицензират продукти, технологии или процеси, които се конкурират с договорните продукти или договорните технологии през периода, за който страните са се съгласили да използват съвместно резултатите.
3. Определянето на цените при продажбата на договорния продукт или лицензирането на договорните технологии на трети страни, с изключение на:

- a) определяне на цените, начислявани на непосредствените клиенти, или определяне на лицензионни такси, начислявани на непосредствените лицензополучатели, когато съвместното използване на резултатите:
 - i) включва съвместното разпространение на договорните продукти или съвместното лицензиране на договорните технологии и
 - ii) се извършва от съвместен екип, организация или предприятие или е съвместно поверено на трета страна.
- 4. Ограничаването на територията, на която, или на клиентите, на които страните могат пасивно да продават договорните продукти или да лицензират договорните технологии, с изключение на изискването за изключително лицензиране на резултатите спрямо друга страна.
- 5. Изискването да не се реализират или да се ограничат активните продажби на договорните продукти или договорните технологии на териториите или на клиентите, които не са били разпределени изключително на една от страните чрез специализация в контекста на използването.
- 6. Изискването да се откаже да се задоволи търсенето от страна на клиенти на съответните територии на страните или от страна на клиенти, които са разпределени по някакъв друг начин между страните чрез специализация в контекста на използването, и които биха продавали договорните продукти на други територии в рамките на вътрешния пазар.
- 7. Изискването да се създават трудности пред потребителите или препродавачите да получават договорните продукти от други препродавачи в рамките на вътрешния пазар.

Член 9 — Изключени ограничения

- 1. Предвиденото в член 2 освобождаване не се прилага за следните задължения, съдържащи се в споразуменията за НИРД:
 - a) Задължението да не се оспорва:
 - i) след приключването на научноизследователската и развойната дейност валидността на правата върху интелектуална собственост, които:
 - (1) страните държат на вътрешния пазар, и
 - (2) са от значение за научноизследователската и развойната дейност или
 - ii) след изтичането на срока на действие на споразумението за НИРД валидността на правата върху интелектуална собственост, които:
 - (1) страните държат на вътрешния пазар, и
 - (2) защитават резултатите от научноизследователската и развойната дейност.

Не се засяга възможността да се предвиди прекратяване на споразумението за НИРД, в случай че една от страните оспори валидността на правата върху интелектуалната собственост, посочени в подточки i) и ii);

- б) Задължението да не се издават лицензи на трети страни за производство на договорните продукти или за прилагане на договорните технологии, освен ако споразумението предвижда използването на резултатите от съвместна или платена научноизследователска и развойна дейност от най-малко от една от страните и това използване се извършва на вътрешния пазар спрямо трети страни.
2. Ако споразумението за НИРД включва някое от изключените ограничения, изброени в настоящия член, освобождаването, предвидено в член 2, продължава да се прилага, ако изключените ограничения могат да бъдат отделени от останалата част на споразумението за НИРД и при условие че са спазени останалите условия на настоящия регламент.

ДЯЛ V

ПРОЦЕДУРА ЗА ОТТЕГЛЯНЕ

Член 10 — Оттегляне в отделни случаи от Европейската комисия

1. Съгласно член 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета Комисията може да оттегли възможността настоящият регламент да се прилага, когато в някакъв конкретен случай установи, че споразумение за НИРД, към което се прилага предвиденото в настоящия регламент освобождаване, въпреки всичко поражда последици, които са несъвместими с член 101, параграф 3 от Договора.
2. Прилагането на настоящия регламент може да бъде оттеглено съгласно член 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003, по-специално когато:
- а) наличието на споразумение за НИРД значително ограничава възможностите на трети страни да извършват научноизследователска и развойна дейност в областта(ите), свързана(и) с договорните продукти или договорните технологии;
 - б) наличието на споразумение за НИРД значително ограничава достъпа на трети страни до пазара на договорните продукти или договорните технологии;
 - в) страните не използват резултатите от съвместната или платената научноизследователска и развойна дейност по отношение на трети страни без обективна причина;
 - г) договорните продукти или договорните технологии не срещат във вътрешния пазар или в значителна част от него ефективна конкуренция от страна на продукти, технологии или процеси, считани от потребителите за равностойни по отношение на характеристиките, цената и предназначението.

Член 11 — Оттегляне в отделни случаи от орган за защита на конкуренцията на държава членка

1. В съответствие с член 29, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1/2003 орган за защита на конкуренцията на държава членка може да оттегли възможността

настоящият регламент да се прилага на територията на тази държава членка или на част от нея, ако той установи, че в определен случай споразумение за НИРД, към което се прилага предвиденото в настоящия регламент освобождаване, въпреки всичко поражда последици, които са несъвместими с член 101, параграф 3 от Договора, по отношение на територията на тази държава членка или на част от нея, която има всички характеристики на отделен географски пазар.

2. Прилагането на настоящия регламент може да бъде оттеглено от орган за защита на конкуренцията на държава членка съгласно член 29, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1/2003, по-специално когато се прилага някое от обстоятелствата, посочени в член 10, параграф 2, буква а) — г) от настоящия регламент.

ДЯЛ VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 12 — Преходен период

1. Без да се засяга посочената в параграф 2 специална преходна разпоредба за споразумения за НИРД между предприятия, конкуриращи се в областта на иновациите, забраната, предвидена в член 101, параграф 1 от Договора, не се прилага през периода от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2024 г. по отношение на споразумения, които вече са в сила на 31 декември 2022 г. и не отговарят на условията за освобождаване, предвидени в настоящия регламент, но отговарят на условията за освобождаване, предвидени в Регламент (ЕС) № 1217/2010.
2. За споразумения за НИРД между предприятия, които се конкурират в областта на иновациите, член 1, параграф 1, точка 18 и член 6, параграф 3 се прилагат само за споразумения, които влизат в сила след 31 декември 2022 г.

Член 13 — Срок на действие

1. Настоящият регламент влиза в сила на 1 януари 2023 г.
2. Срокът му на действие изтича на 31 декември 2034 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Комисията
Председател
Ursula von der Leyen